

Oslo kommune
Bystyrets sekretariat

Kommunal- og regionaldepartementet
Kommunalavdelingen
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Dato: 23.09.2008

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

200801354-4

Siri Dolven, 23461272

022.0

**OSLO KOMMUNES HØRINGSUTTALELSE PÅ FORSLAG TIL ENDRINGER I
VALGLOVEN**

Valgstyret i Oslo behandlet i møte 16. september 2008 sak 18 om høring – forslag til endringer i valgloven.

Valgstyret i Oslo fattet følgende vedtak:

"Oslo valgstyre avgir følgende uttalelse til Kommunal- og regionaldepartementets høringsnotat om endringer i valgloven og kommuneloven:

Til § 8-1 (3):

Oslo kommune støtter departementets forslag om at velgeren er ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at den er kommet inn til valgstyret innen kl 21.00 valgdagen, under forutsetning av at det kreves simpelt flertall i kommunestyret om å fatte vedtak om valglokalens åpningstid valgdagen.

Til 8-1 nytt fjerde ledd:

Oslo kommune støtter departementets forslag, under den forutsetning at kravet om at de offisielle valglistene skal være ferdig trykket til 1. juli frafalles.

Til § 9-2 andre ledd:

Oslo kommune støtter ikke departementets forslag om at et vedtak om todagers valg kun trenger tilslutning fra 1/3 av kommunestyrets medlemmer.

Til 9-3 andre ledd:

Oslo kommune støtter departementets forslag om at valglokalene valgdagen kan holde åpent til kl 21.00.

Oslo kommune støtter ikke departementets forslag om at kommunestyret med tilslutning av så mange stemmer som tilsvarer minst 1/3 av kommunestyrets medlemmer kan vedta å holde valglokalene åpne lenger enn hva valgstyret har vedtatt.

Til ny § 15-10:

Oslo kommune støtter departementets forslag om å lovfeste Norges forpliktelse til å invitere og ta imot nasjonale og internasjonale valgobservatører.

Til ny § 15-11:

Oslo kommune støtter departementets forslag om å lovfeste et overtredelsesgebyr for overtredelse av valglovens § 9-9.

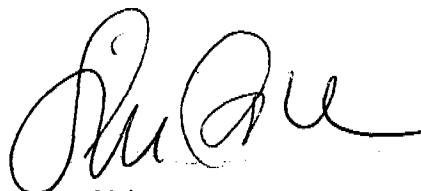
Til overskrift og ny § 39b i kommuneloven:

Oslo kommune støtter departementets forslag om lokale folkeavstemninger."

Vedlagt følger sakens dokumenter.

Med hilsen

Asbjørn Ausland
assisterende direktør

Siri Dolven
spesialkonsulent

Vedlegg: Saksfremlegg og protokollutskrift av sak 18 behandlet i møte i valgstyret i Oslo 16. september 2008

Saksframlegg

Til: Valgstyret
Fra: Direktøren
Saksbeh:
Telefon:

Dato: 25.08.2008
Vår ref(saksnr): 200801354-2
Arkivkode: 022.0

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I VALGLOVEN

Saken gjelder:

Kommunal- og regionaldepartementet har den 27. juni 2008 sendt ut høringsnotat med forslag til endring i lov av 28.06.2002 nr 57 om valg til Storting, fylkesting og kommunestyre (valgloven) og lov av 25.09.1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). Høringsfristen er satt til 30. september 2008. Høringsnotatet inneholder også en gjennomgang av evalueringen av kommunestyret og fylkestingsvalget 2007. Høringsnotatet følger som trykt vedlegg.

Departementet foreslår følgende endringer i valgloven:

- Velgere som oppholder seg innenriks, unntatt Svalbard og Jan Mayen, og som ikke kan avgi stemme i perioden for forhåndsstemmegivning eller på valget, kan avgi stemmer fra 1. juli og fram til forhåndsstemmegivningen starter 10. august i valgåret.

Etter Kommunal- og regionaldepartementets vurdering taler hensynet til velgerne for å åpne for å kunne avgi stemme før 10. august. Det ønskes ikke å pålegge kommunene å ha et tilbud om forhåndsstemmegivning i stor skala på dette tidspunktet, men det foreslås en alternativ ordning der velgere, som ikke har anledning til å stemme på forhånd eller på valgdagen, kan henvende seg til kommunen å få anledning til å avgi stemme i en viss periode før forhåndsstemmegivningen starter – som kalles tidlig stemmegivning. En slik ordning vil etter departementets syn være et tilbud til velgere som ellers ikke har anledning til å avgi stemme, samtidig som kommunene ikke må tilrettelegge for stemmegivning på samme nivå som i forhåndsstemmeperioden. Det forutsettes i høringsnotatet at kommunene vil ha tilgang til et manntall og ferdig trykte stemmesedler fra 1. juli.

Sekretariatet anbefaler at valgstyret slutter seg til departementets forslag, under den forutsetning at kravet om at valglistene skal være ferdig trykt til 1. juli frafaller. Da fristen for godkjenning av valgliste er 1. juni i valgåret, samt at korrekturlesing, trykking og utsendelse av stemmesedler er et omfattende arbeid som krever stor grad av nøyaktighet, er sekretariatet av den oppfatning at det vil være vanskelig å ha valglistene ferdig trykket til 1. juli. Det må benyttes en generell stemmeseddel som inneholder partienes navn i tidlig-stemmegivnings perioden.

- Kommunestyret kan selv vedta at det på ett eller flere steder i kommunen skal holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen. *Slikt vedtak treffes med tilslutning av så mange stemmer som tilsvarer 1/3 av kommunestyrets medlemmer.*

Departementet er av den oppfatning at det bør være opp til den enkelte kommune å vurdere ut fra lokale forhold hvorvidt det skal avholdes valg over en eller to dager, slik lovgivningen er pr i dag. Det vises i høringsnotatet til at mange kommuner har gode erfaringer med todagers valg, selv om fremmøtet mange steder er lavt. Det pekes videre på at selv om forskningen på området heller viser en negativ sammenheng mellom todagers valg og valgdeltakelse, er det å gjøre stemmegivningen mer tilgjengelig en verdi i seg selv etter departementets mening. Med bakgrunn i dette er det departementets oppfatning at dersom et mindretall i kommunestyret mener det er behov for todagers valg, kan det være grunn til å avvike fra prinsippet om at vedtak treffes med alminnelig flertall.

Som nevnt ovenfor er det et generelt prinsipp i gjeldende lover at det er flertallet i et folkevalgt organ som avgjør hvilke vedtak som fattes. For Oslo kommune er spørsmålet om todagers valg også et kostnadsspørsmål. Etter sekretariatets beregninger vil todagers valg påføre kommunen en ekstra kostnad på ca 8 millioner kroner. Det vil etter sekretariatets oppfatning stride imot grunnleggende demokratiske prinsipper som et folkevalgt organ er bygget på om et mindretall kan treffe et vedtak som utløser denne type konsekvenser.

Med bakgrunn i ovennevnte anbefales det at valgstyret ikke støtter departementets forslag, men at dagens lovgivning på området opprettholdes, der det kreves simpelt flertall i kommunestyret for vedtak om todagers valg.

- Valgstyret bestemmer hvor stemmegivningen skal foregå, og fastsetter tiden for stemmegivningen. *Kommunestyret kan selv med tilslutning av så mange stemmer som tilsvarer minst 1/3 av kommunestyrets medlemmer, vedta å holde valglokalene åpne lenger enn det valgstyret har vedtatt. Stemmegivningen mandag må ikke foregå senere enn kl 21.*

Departementet er av den oppfatning at evalueringen etter kommunestyrevalget i 2007 ikke gir grunnlag for å hevde at valglokalens åpningstider førte til problemer for velgerne med lange køer ved stengetid, men departementet mener allikevel at det kan være grunn til å vurdere om det skal være mulig å holde valglokalene åpne en time lenger valgdagen. Fram til valget i 2001 åpnet valgloven for at valglokalene valgdagen kunne holde åpent til kl 21.00. Konsekvensen av å gjeninnføre denne stengetiden er at valgresultatene vil være klare på et noe senere tidspunkt. Departementet argumenterer videre med at hensynet til at flest mulig velgere skal få anledning til å avgi stemme må veie tyngre enn når resultatene er klare.

Direktøren anbefaler valgstyret å støtte departementets forslag om å holde valglokalene åpne en time lenger, under den forutsetning at et slikt vedtak krever simpelt flertall i kommunestyret, ut fra den samme begrunnelsen som nevnt over.

- Andre forhold

Som følge av at det foreslås at valglokalene skal stenge kl 21.00 foreslås det at velgeren må sørge for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at den kommer inn til valgstyret innen kl 21.00 valgdagen, at valgresultater eller prognoser ikke kan offentliggjøres før tidligst kl 21.00 valgdagen og at stemmegivningen må være kommet inn til valgstyret innen kl 21.00 valgdagen.

Norge er gjennom ulike internasjonale konvensjoner og dokumenter forpliktet til både å invitere og ta imot nasjonale og internasjonale valgobservatører. FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter danner rammeverket for dette. For å klargjøre ansvaret Norge har i forhold til valgobservasjon, og for å legge til rette for valgobservatørers besøk, foreslår departementet å lovfeste dette slik at departementet får hjemmel til å pålegge kommunene en plikt til å ta imot nasjonale og internasjonale observatører i forbindelse med stortings-, fylkestings- og kommunestyrevalg.

Videre foreslås det å innføre sanksjon på brudd på valglovens § 9-9 – forbud mot å offentliggjøre valgresultater eller prognoser foretatt den eller de dager valget foregår før alle valglokalene er stengt valgdagen. Å offentliggjøre resultater før valglokalene stenger er et lovbrudd, men det er ikke sanksjonert i dagens lovgivning. Departementet foreslår at det lovfestes et overtredelsesgebyr begrenset oppad til kr 2 000 000.

Det foreslås at valgstyret slutter seg til ovennevnte forslag til endringer i valgloven.

Departementet foreslår følgende endringer i kommuneloven:

Departementet foreslår videre i høringsnotatet at det tas inn ny § 39b i kommuneloven om lokale folkeavstemninger, da verken kommuneloven eller valgloven regulerer dette forholdet.

Departementet foreslår at kommunestyret eller fylkestinget selv bestemmer om det skal avholdes rådgivende lokale folkeavstemninger, samt at kommunene eller fylkeskommunene plikter å gi departementet de opplysninger som er nødvendig for å offentliggjøre informasjon om lokale folkeavstemninger.

Det foreslås at valgstyret slutter seg til dette forslaget til endring av kommuneloven.

Direktøren anbefaler valgstyret å fatte følgende vedtak:

Oslo valgstyre avgir følgende uttalelse til Kommunal- og regionaldepartementets høringsnotat om endringer i valgloven og kommuneloven:

Til § 8-1 (3):

Oslo kommune støtter departementets forslag om at velgeren er ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at den er kommet inn til valgstyret innen kl 21.00 valgdagen, under forutsetning av at det kreves simpelt flertall i kommunestyret om å fatte vedtak om valglokalens åpningstid valgdagen.

Til 8-1 nytt fjerde ledd:

Oslo kommune støtter departementets forslag, under den forutsetning at kravet om at de offisielle valglistene skal være ferdig trykket til 1. juli frafalles.

Til § 9-2 andre ledd:

Oslo kommune støtter ikke departementets forslag om at et vedtak om todagers valg kun trenger tilslutning fra 1/3 av kommunestyrets medlemmer.

Til 9-3 andre ledd:

Oslo kommune støtter departementets forslag om at valglokalene valgdagen kan holde åpent til kl 21.00.

Oslo kommune støtter ikke departementets forslag om at kommunestyret med tilslutning av så mange stemmer som tilsvarer minst 1/3 av kommunestyrets medlemmer kan vedta å holde valglokalene åpne lenger enn hva valgstyret har vedtatt.

Til ny § 15-10

Oslo kommune støtter departementets forslag om å lovfeste Norges forpliktelse til å invitere og ta imot nasjonale og internasjonale valgobservatører.

Til ny § 15-11:

Oslo kommune støtter departementets forslag om å lovfeste et overtredelsesgebyr for overtredelse av valglovens § 9-9.

Til overskrift og ny § 39b i kommuneloven:

Oslo kommune støtter departementets forslag om lokale folkeavstemninger.

Trykt vedlegg:

Høring – forslag til endringer i valgloven og kommuneloven datert 27. juni 2008

Sak 18 Høring - forslag til endringer i valgloven

Sendt til sekretariatet.

Valgstyret i Oslo har behandlet saken i møte 16/09/2008 sak 18

Følgende representanter deltok under behandlingen av saken:

Fabian Stang (H), Rune Gerhardsen (A), Rina Mariann Hansen (A), Annelise Høegh (H), Henning Holstad (F), Jan Erling Tank-Nielsen (F), Knut Even Lindsjörn (SV), Marianne Borgen (SV), Ola Elvestuen (V), Aud Kvalbein (KrF), Khalid Mahmood (A), Tone Tellevik Dahl (A), Hermann Alexander Kopp (H), Brit Andreassen (H)

Valgstyret ble satt med 14 representanter. R manglet 1 representant.

FORSLAG:

Rune Gerhardsen på vegne av A og Knut Even Lindsjörn på vegne av SV fremmet følgende alternative forslag:

§ 9-2 andre ledd:

Oslo kommune støtter departementets forslag om at et vedtak om todagers valg kun trenger tilslutning fra 1/3 av kommunestyrets medlemmer.

§ 9-3 andre ledd:

Oslo kommune støtter departementets forslag om at valglokalene valgdagen kan holde åpent til kl 21.00.

Oslo kommune støtter departementets forslag om at kommunestyret med tilslutning av så mange stemmer som tilsvarende minst 1/3 av kommunestyrets medlemmer kan vedta å holde valglokalene åpne lenger enn hva valgstyret har vedtatt.

Rune Gerhardsen på vegne av A fremmet følgende tilleggsforslag:

Diskusjoner om åpningstider på valgdagen har fortrinnsvis dreid seg om når valglokalene skal stenge og om det skal være todagers valg. Mye kan tyde på at også valglokalenes åpningstid kan ha stor betydning for velgernes praktiske muligheter til å avgi stemme. Ved å åpne stemmegivningen kl 07.00 vil et stort antall velgere kunne avgi stemme på vei til jobben. For mange vil det være en enklere måte å organisere sin stemmegivning på enn å skulle ordne dette på ettermiddagstid.

Valgloven setter ingen regler for når valglokalene skal åpnes. I Oslo er det langvarig tradisjon for at de åpner kl 09.00. Valgstyret ber valgsekretariatet om å vurdere mulighetene for å åpne byens valglokaler kl 07.00.

Votering:

As tillegggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Innstillingens § 9-2 andre ledd og § 9-3 andre ledd ble vedtatt mot 6 stemmer, A og SV, som stemte for eget alternative forslag.

Innstillingen for øvrig ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er valgstyrets vedtak følgende:

Oslo valgstyre avgir følgende uttalelse til Kommunal- og regionaldepartementets høringsnotat om endringer i valgloven og kommuneloven:

Til § 8-1 (3):

Oslo kommune støtter departementets forslag om at velgeren er ansvarlig for å avgi forhåndsstemme på et tidspunkt som gjør at den er kommet inn til valgstyret innen kl 21.00 valgdagen, under forutsetning av at det kreves simpelt flertall i kommunestyret om å fatte vedtak om valglokalens åpningstid valgdagen.

Til 8-1 nytt fjerde ledd:

Oslo kommune støtter departementets forslag, under den forutsetning at kravet om at de offisielle valglistene skal være ferdig trykket til 1. juli frafalles.

Til § 9-2 andre ledd:

Oslo kommune støtter ikke departementets forslag om at et vedtak om todagers valg kun trenger tilslutning fra 1/3 av kommunestyrets medlemmer.

Til 9-3 andre ledd:

Oslo kommune støtter departementets forslag om at valglokalene valgdagen kan holde åpent til kl 21.00.

Oslo kommune støtter ikke departementets forslag om at kommunestyret med tilslutning av så mange stemmer som tilsvarer minst 1/3 av kommunestyrets medlemmer kan vedta å holde valglokalene åpne lenger enn hva valgstyret har vedtatt.

Til ny § 15-10:

Oslo kommune støtter departementets forslag om å lovfeste Norges forpliktelse til å invitere og ta imot nasjonale og internasjonale valgobservatører.

Til ny § 15-11:

Oslo kommune støtter departementets forslag om å lovfeste et overtredelsesgebyr for overtredelse av valglovens § 9-9.

Til overskrift og ny § 39b i kommuneloven:

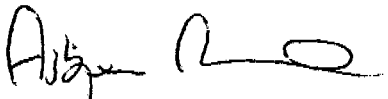
Oslo kommune støtter departementets forslag om lokale folkeavstemninger.

Nytt vedtakspunkt:

Diskusjoner om åpningstider på valgdagen har fortrinnsvis dreid seg om når valglokalene skal stenge og om det skal være todagers valg. Mye kan tyde på at også valglokalenes åpningstid kan ha stor betydning for velgernes praktiske muligheter til å avgi stemme. Ved å åpne stemmegivningen kl 07.00 vil et stort antall velgere kunne avgi stemme på vei til jobben. For mange vil det være en enklere måte å organisere sin stemmegivning på enn å skulle ordne dette på ettermiddagstid.

Valgloven setter ingen regler for når valglokalene skal åpnes. I Oslo er det langvarig tradisjon for at de åpner kl 09.00. Valgstyret ber valgsekretariatet om å vurdere mulighetene for å åpne byens valglokaler kl 07.00.

Oslo bystyres sekretariat, den 18. september 2008

Asbjørn Ausland